

І. А С С Є Є В

Збірник задач з гармонії

«МУЗИЧНА УКРАЇНА»

I. АССЕЄВ

И. АССЕЕВ

Збірник задач з гармонії

Учбовий посібник
для музичних училищ

Сборник задач по гармонии

Учебное пособие
для музыкальных училищ

Пропонований посібник призначений для теоретичних відділень музичних училищ, але може використовуватись і на загальних курсах в роботі з учнями виконавських спеціальностей.

Збірник складається з 24 розділів, що охоплюють обидві частини підручника гармонії, і відповідає затвердженій програмі (Москва, 1976 р.).

Відмітною рисою збірника є намагання мобілізувати творчу активність учнів. Це знайшло вираз у таких формах завдань: завершення періоду на мелодичній основі першого речення; створення окремих побудов простої дво- або тричастинної форми і різноманітних каденцій; застосування кількох варіантів гармонізації однієї мелодії; рішення задач у вільній фактурі тощо.

Для того, щоб дещо полегшити такі творчі завдання, в посібнику використовуються своєрідні ритмічні та гармонічні «підказки», вказуються стрілками місця кульмінацій, позначаються секвенції. В задачах з застосуванням вільної фактури в кожному окремому випадку визначається жанр (вальс, гавот, мазурка тощо), що сприяє активізації творчої фантазії учня.

В задачах розділу «Модуляції» автор навмисне уникає зовнішніх ознак відхилення в мелодії, розраховуючи на виявлення багатоманітних можливостей, що містяться у, здавалось би, суто діатонічному музичному матеріалі. Перед рішенням необхідно проаналізувати приклади з музичної літератури, в яких зустрічається модуляція. Щоб показати, як можна працювати у цьому напрямку, на початку розділу вміщено зразок розв'язання задачі у двох варіантах.

При виконанні завдань з глави «Неакордові звуки» не бажано обмежуватися застосуванням останніх тільки в мелодії і в басу, треба намагатися використати найменші можливості для фігурації у середніх голосах (див. зразок на початку глави). Це дозволить зберегти необхідну фактурну рівновагу.

Створюючи окремі побудови простої дво- або тричастинної форми, не слід виходити за межі вказаної автором кількості тактів.

За умов успішного рішення учнем завдань у вільній фактурі можна запропонувати йому самостійно написати закінчену п'єсу з обов'язковим додержанням жанрових ознак: польки, маршу, полонезу тощо.

Предлагаемое пособие предназначается для теоретических отделений музыкальных училищ, но может быть использовано и на общих курсах в работе с учащимися исполнительских специальностей.

Сборник состоит из 24 разделов, охватывающих обе части учебника гармонии, и соответствует утвержденной программе (Москва, 1976 г.).

Отличительной особенностью сборника является стремление мобилизовать творческую активность учащихся. Это выражается в следующих формах заданий: завершение периода на мелодической основе первого предложения; сочинение отдельных построений простой двух- и трехчастной формы и разнообразных каденций; применение нескольких вариантов гармонизации для одной и той же мелодии; решение задач в свободной фактуре и т. д.

Для того, чтобы несколько облегчить подобные творческие задания, в пособии используются своеобразные ритмические и гармонические «подсказки», указываются стрелками места кульминаций, отмечаются секвенции. В задачах с применением свободной фактуры в каждом отдельном случае определяется жанр (вальс, гавот, мазурка и т. д.), что способствует активизации творческой фантазии учащегося.

В задачах раздела «Модуляции» автор намеренно избегает внешних признаков отклонений в мелодии, рассчитывая на выявление многообразных возможностей, заложенных, казалось бы, в сугубо диатоническом музыкальном материале. Перед решением необходимо проанализировать примеры из музыкальной литературы, в которых встречается модуляция. Чтобы показать, как можно работать в этом направлении, в начале раздела помещен образец решения задачи в двух вариантах.

При выполнении заданий из главы «Неаккордовые звуки» нежелательно ограничиваться применением последних только в мелодии или в басу, нужно стараться использовать малейшие возможности для фигурации в средних голосах (см. образец в начале главы). Это позволит сохранить необходимое фактурное равновесие.

Сочиняя отдельные построения простой двух- или трехчастной формы, не следует выходить за пределы указанного автором количества тактов.

При успешном решении учеником заданий в свободной фактуре можно предложить ему самостоятельно написать законченную пьесу с обязательным соблюдением жанровых признаков: польки, марша, полонеза и т. д.

Сполучення
головних трезвуків

Соединение
главных трезвучий

1

2

3

4

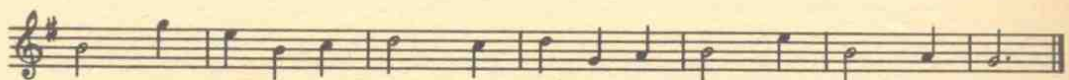
5

6

Стрибки терцій
при сполученні тризвуків

Скачки терций
при соединении трезвучий

10

10 11

11

11 12 13

12

12 13 14 15

13

13 14 15 16 17

14

14 15 16 17 18 19 20 21

15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25

Кадансовый
квартсекстаккорд

Кадансовый
квартсекстаккорд

15

16

17

18

19

20

Секстакорди
головних ступенів

Сектаккорды
главных ступеней

21

22

23

24

25

26

Стрибки при сполученні
тризвука з секстакордом

Скачки при соединении
трезвучия с секстакордом

Сполучення
двох сектакордів
кварто-квінтового
та секундового співвідношень

Соединение
двох сектакордов
кварто-квинтового
и секундового соотношений

38

39

40

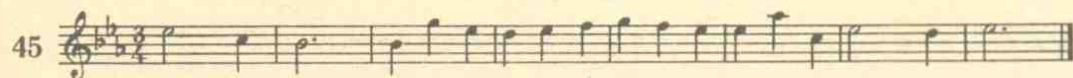
41

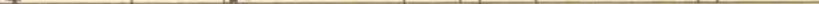
42

Lento

Прохідні
та допоміжні
квартсекстакорди

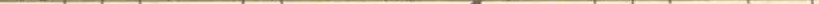
Проходящие
и вспомогательные
квартсекстакорды

50

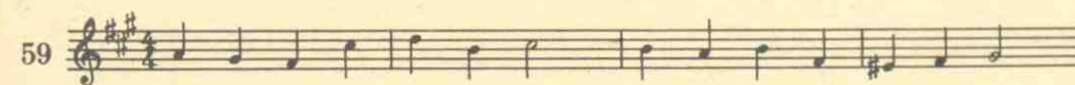
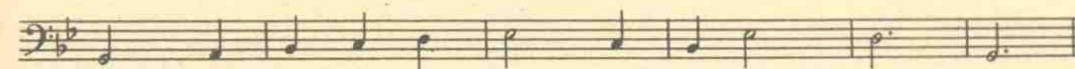
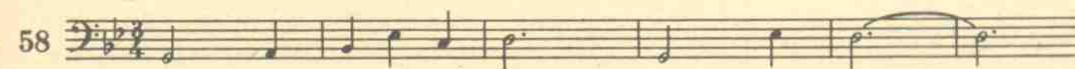
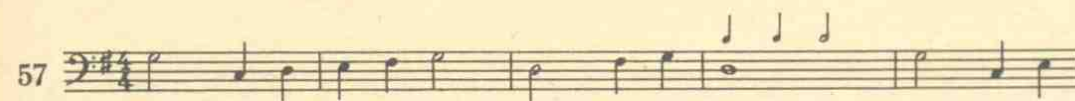
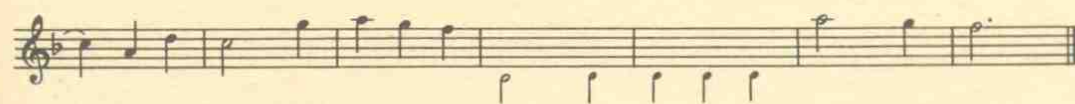
[illegible]

52

53

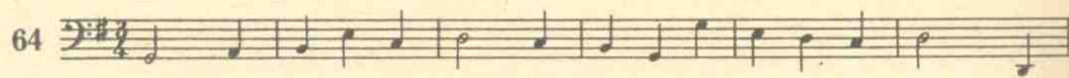
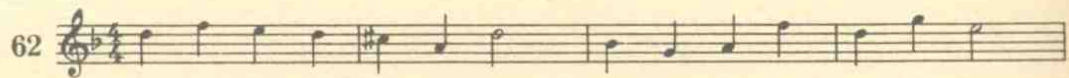
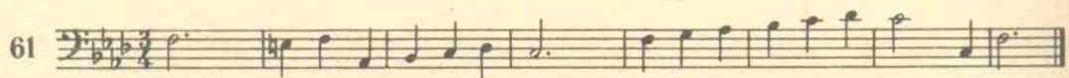
54

A musical staff showing measure 54. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The melody consists of eighth notes: B-flat, D, F, A-flat, B-flat, D, F, A-flat, B-flat, D, F, A-flat, B-flat, D, F, A-flat, B-flat, followed by a whole note G.

Домінантсептакорд
та його обернення

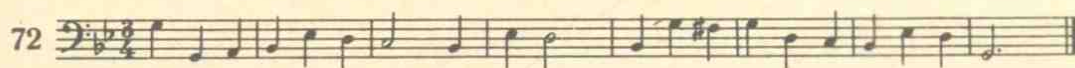
Доминантсептаккорд
и его обращения

Стрибки
при розв'язанні обернень
домінантсептакорду

Скачки
при разрешении обращений
доминантсептаккорда

73

Two staves of music in treble clef, 4/4 time, key of B-flat major. The first staff contains measures 73 and 74. The second staff contains measures 75 and 76. The music consists of quarter and eighth notes, with a repeat sign at the end of measure 76.

74

Two staves of music in treble clef, 4/4 time, key of B-flat major. The first staff contains measures 74 and 75. The second staff contains measures 76 and 77. The music consists of quarter and eighth notes, with a repeat sign at the end of measure 77.

75

Two staves of music in treble clef, 4/4 time, key of B-flat major. The first staff contains measures 75 and 76. The second staff contains measures 77 and 78. The music consists of quarter and eighth notes, with a repeat sign at the end of measure 78.

76

Two staves of music in bass clef, 4/4 time, key of B-flat major. The first staff contains measures 76 and 77. The second staff contains measures 78 and 79. The music consists of quarter and eighth notes, with a repeat sign at the end of measure 79.

77

Two staves of music in treble clef, 4/4 time, key of B-flat major. The first staff contains measures 77 and 78. The second staff contains measures 79 and 80. The music consists of quarter and eighth notes, with a repeat sign at the end of measure 80.

78

Two staves of music in treble clef, 4/4 time, key of B-flat major. The first staff contains measures 78 and 79. The second staff contains measures 80 and 81. The music consists of quarter and eighth notes, with a repeat sign at the end of measure 81.

Секстакорд та тризвук
II ступеня

Секстакорд и трезвучие
II ступени

84

85

86

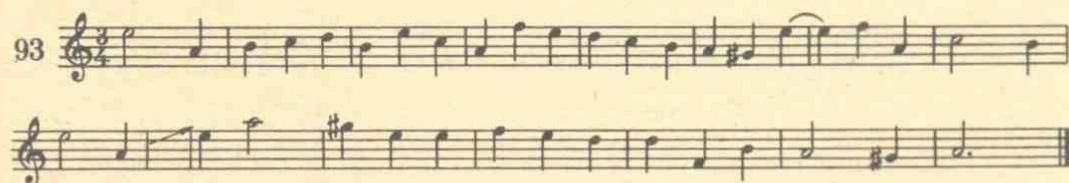
87

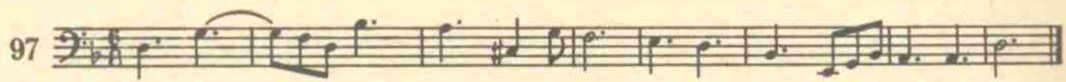
88

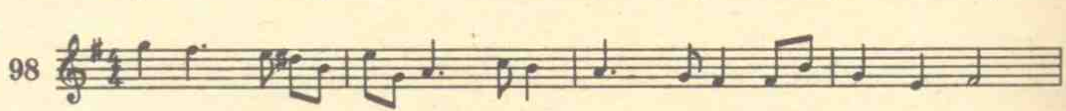
89

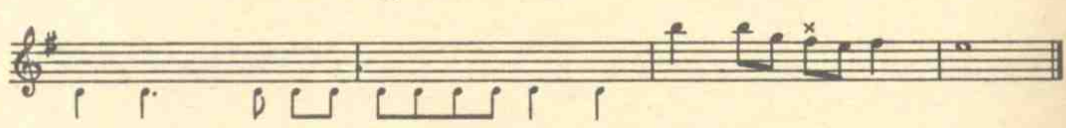
90

91

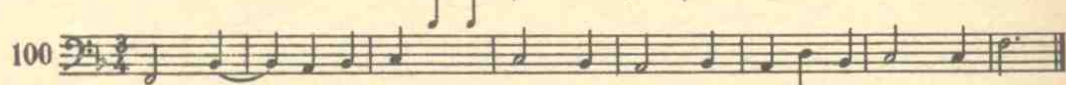
97

98

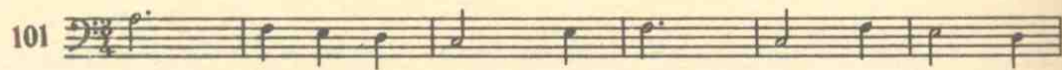
99

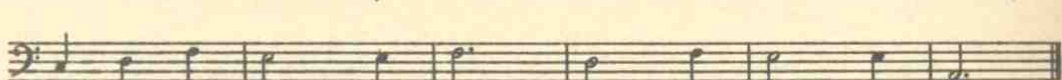

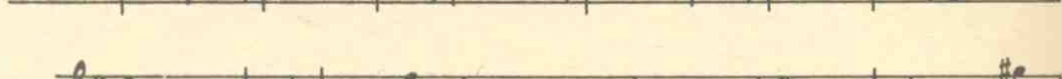
100

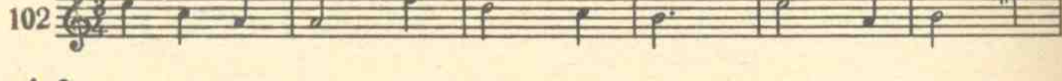
Тризвук VI ступеня.
Перерванный каданс

Трезвучие VI ступени.
Прерванный каданс

101

102

103

104

Three staves of music in treble clef, key of D major (two sharps), 2/4 time. The first staff contains measures 104 and 105. The second staff contains measure 106. The third staff contains measures 107 and 108. The music consists of eighth and quarter notes, with some beamed eighth notes.

105

Two staves of music in bass clef, key of D major (two sharps), 2/4 time. The first staff contains measures 105 and 106. The second staff contains measures 107 and 108. The music consists of eighth and quarter notes, with some beamed eighth notes.

106

Three staves of music in treble clef, key of D major (two sharps), 2/4 time. The first staff contains measures 106 and 107. The second staff contains measure 108. The third staff contains measures 109 and 110. The music consists of eighth and quarter notes, with some beamed eighth notes.

107

Two staves of music in treble clef, key of D major (two sharps), 2/4 time. The first staff contains measures 107 and 108. The second staff contains measures 109 and 110. The music consists of eighth and quarter notes, with some beamed eighth notes.

108

Two staves of music in bass clef, key of D major (two sharps), 2/4 time. The first staff contains measures 108 and 109. The second staff contains measures 110 and 111. The music consists of eighth and quarter notes, with some beamed eighth notes.

109

Measures 109-110 in bass clef, 3/8 time. Measure 109 contains a half note G2, a quarter note A2, and a quarter note B2. Measure 110 contains a half note C3, a quarter note D3, and a quarter note E3. The key signature has one flat (Bb).

110

Measures 110-111 in treble clef, 3/8 time. Measure 110 contains a half note F#3, a quarter note G#3, and a quarter note A3. Measure 111 contains a half note B3, a quarter note C4, and a quarter note D4. The key signature has two sharps (F# and C#).

111

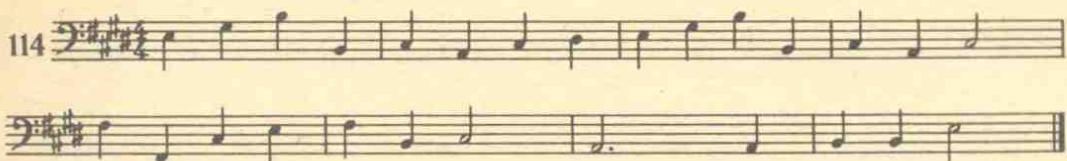
Measures 111-112 in treble clef, 3/8 time. Measure 111 contains a half note E4, a quarter note F#4, and a quarter note G#4. Measure 112 contains a half note A4, a quarter note B4, and a quarter note C5. The key signature has two sharps (F# and C#).

112

Measures 112-113 in treble clef, 3/8 time. Measure 112 contains a half note D5, a quarter note E5, and a quarter note F#5. Measure 113 contains a half note G5, a quarter note A5, and a quarter note B5. The key signature has two sharps (F# and C#).

113

Measures 113-114 in treble clef, 3/8 time. Measure 113 contains a half note C6, a quarter note D6, and a quarter note E6. Measure 114 contains a half note F#6, a quarter note G#6, and a quarter note A6. The key signature has two sharps (F# and C#).

Септаккорд II ступеня
та його обернення

Септаккорд II ступени
и его обращения

126

127

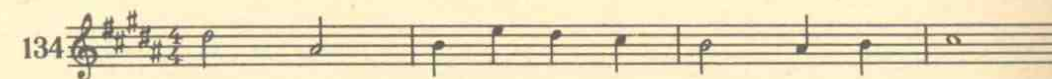
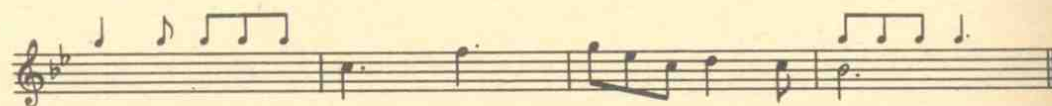
128

129

130

Ввідні септакорди
VII ступеня

Вводные септаккорды
VII ступени

135

136

136

137

138

Домінантнотонакورد Доминантнотонаккورد

144

Three staves of music in bass clef, key of B-flat major (two flats), and 6/8 time. The first staff begins with a treble clef and a 6/8 time signature. The music consists of eighth and sixteenth notes, with some beamed sixteenth notes. The third staff ends with a double bar line.

Тризвук III ступеня
Домінанта з секстою.
Домінантсептакорд
з секстою

Трезвучие III ступени
Доминанта с секстой.
Доминантсептаккорд
с секстой

145

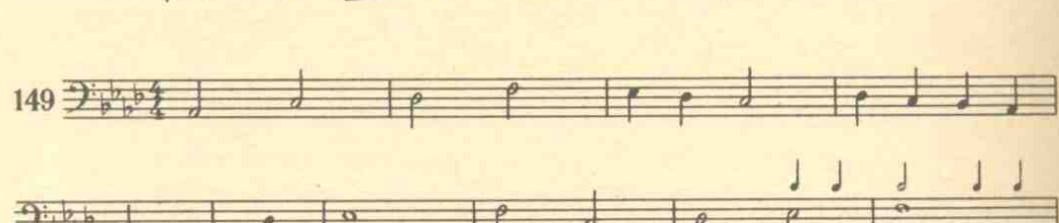
145

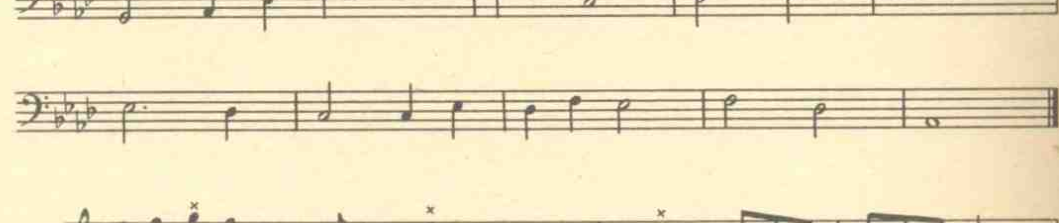
146

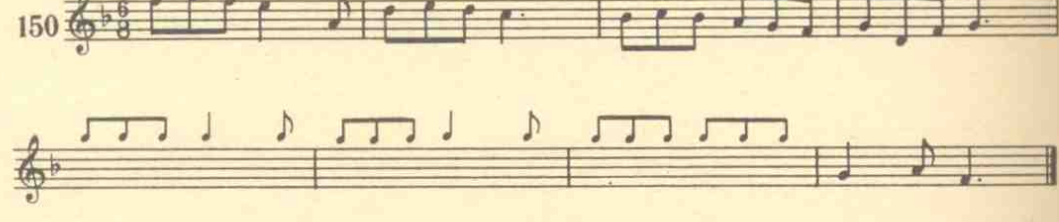
Handwritten musical score for three staves. The first staff starts with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a 2/4 time signature. The melody consists of quarter and eighth notes. The second staff continues the melody. The third staff also continues the melody and ends with a double bar line. The handwriting is in ink on aged paper.

147

148

149

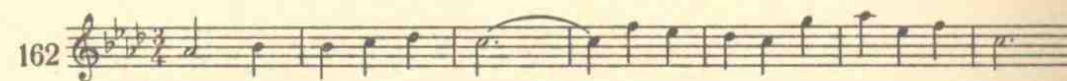
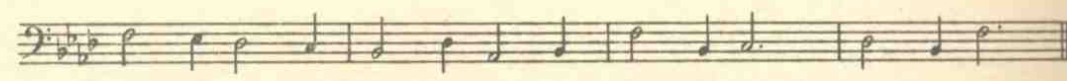
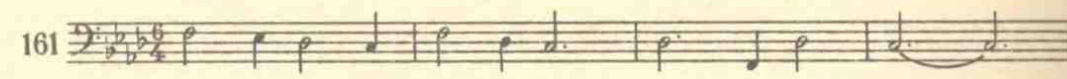
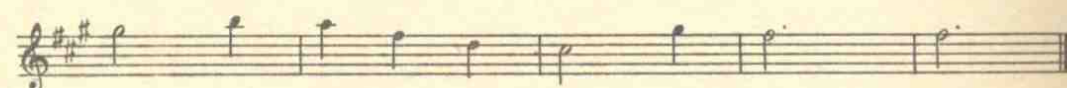
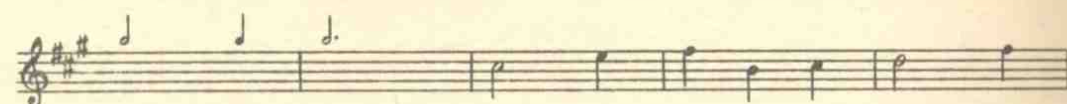
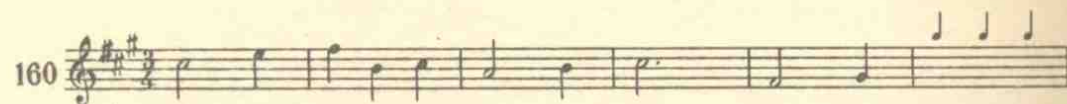
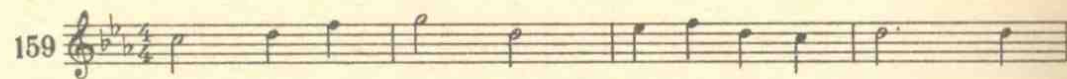
150

151

152

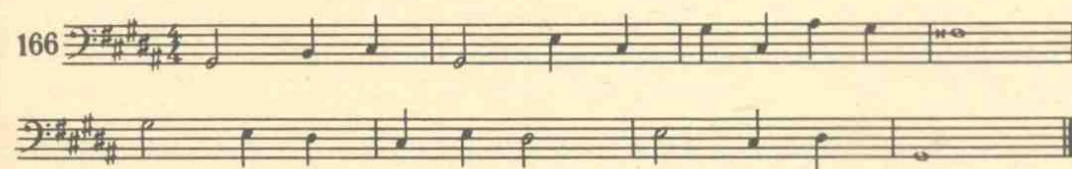
Натуральний мінор.
Фрігійські звороти

Натуральный минор.
Фригийские обороты

* В задачі 158 застосувати не менше, ніж п'ять фрігійських зворотів.

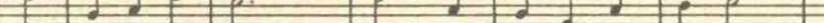
* В задаче 158 применить не меньше пяти фригийских оборотов.

169

170

Handwritten musical score for measures 170 and 171. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 4/4. Measure 170 contains a half note G#4, a quarter note A4, a quarter note B4, and a half note C5. Measure 171 contains a half note D5, a quarter note E5, a quarter note F#5, and a half note G#5. The notation is written on two staves.

171

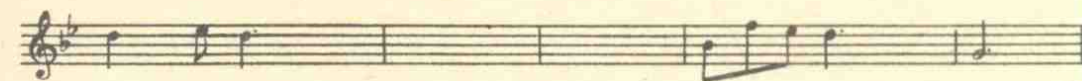
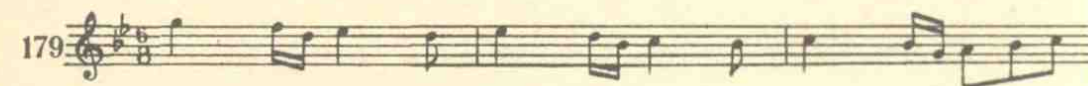
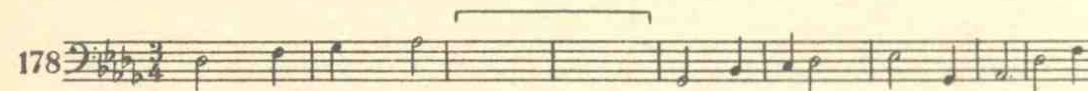
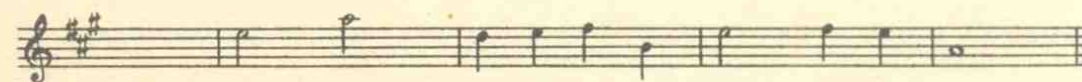
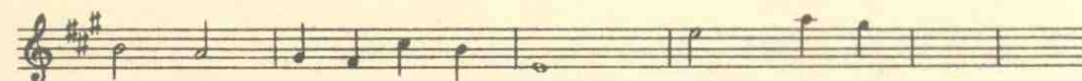
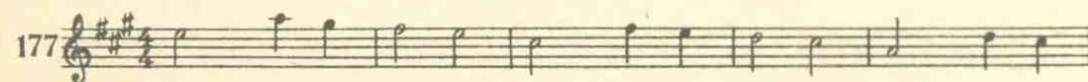
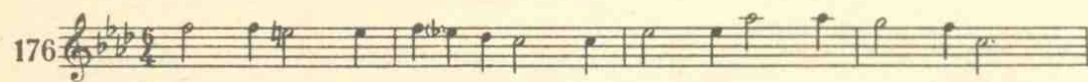
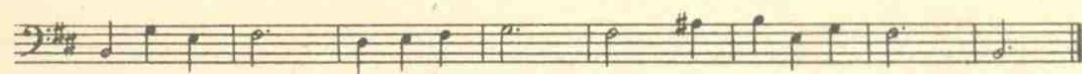
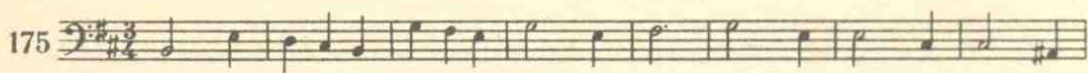
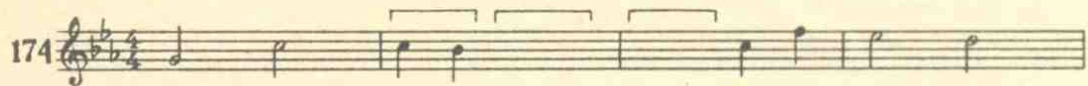
Діатонічні секвенції.
Застосування септакордів
побічних ступенів
за межами секвенцій

Диатонические секвенции. Применение септаккордов побочных ступеней за пределами секвенций

172

173

The image shows three staves of musical notation. The first staff begins with a treble clef, a key signature of three sharps (F#, C#, G#), and a 2/4 time signature. It contains measures 173 and 174. The second staff continues the melody in measure 175. The third staff contains measures 176 and 177, ending with a double bar line. The notation includes various note values (quarter, eighth, and half notes), rests, and a slur over the final two measures.

180

Measures 180-182 in treble clef, 3/4 time, key of B-flat major. Measure 180 contains a whole note chord (F4, A-flat4, B-flat4) and a half note (D5). Measure 181 contains a whole note chord (F4, A-flat4, B-flat4) and a half note (D5). Measure 182 contains a whole note chord (F4, A-flat4, B-flat4) and a half note (D5).

181

Measures 181-183 in bass clef, 3/4 time, key of B-flat major. Measure 181 contains a whole note chord (F3, A-flat3, B-flat3) and a half note (D4). Measure 182 contains a whole note chord (F3, A-flat3, B-flat3) and a half note (D4). Measure 183 contains a whole note chord (F3, A-flat3, B-flat3) and a half note (D4).

182

Measures 182-184 in treble clef, 3/4 time, key of B-flat major. Measure 182 contains a whole note chord (F4, A-flat4, B-flat4) and a half note (D5). Measure 183 contains a whole note chord (F4, A-flat4, B-flat4) and a half note (D5). Measure 184 contains a whole note chord (F4, A-flat4, B-flat4) and a half note (D5).

183

Measures 183-185 in bass clef, 3/4 time, key of B-flat major. Measure 183 contains a whole note chord (F3, A-flat3, B-flat3) and a half note (D4). Measure 184 contains a whole note chord (F3, A-flat3, B-flat3) and a half note (D4). Measure 185 contains a whole note chord (F3, A-flat3, B-flat3) and a half note (D4).

184

Measures 184-186 in treble clef, 3/4 time, key of B-flat major. Measure 184 contains a whole note chord (F4, A-flat4, B-flat4) and a half note (D5). Measure 185 contains a whole note chord (F4, A-flat4, B-flat4) and a half note (D5). Measure 186 contains a whole note chord (F4, A-flat4, B-flat4) and a half note (D5).

This musical score is for the song "The Rose Tree" and is divided into three systems. The first system, starting at measure 185, features a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody is written on a single staff. The second system, starting at measure 186, introduces a bass clef for the left hand, while the right hand continues on the treble clef. The key signature remains one sharp. The third system, starting at measure 187, changes the time signature to 8/8 and the key signature to one sharp. It continues with two staves. The final system, starting at measure 188, changes the key signature to two flats (Bb and Eb) and the time signature to 3/4. It consists of two staves. The score concludes with a double bar line at the end of the final measure.

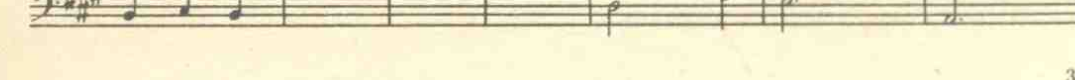
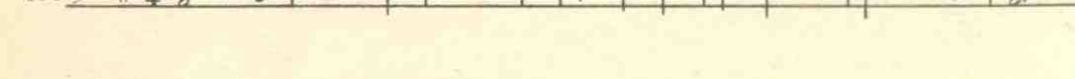
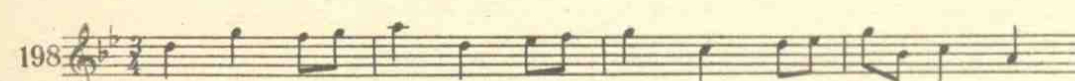
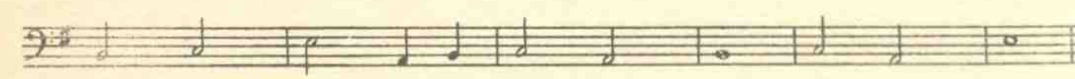
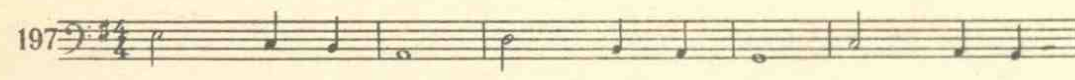
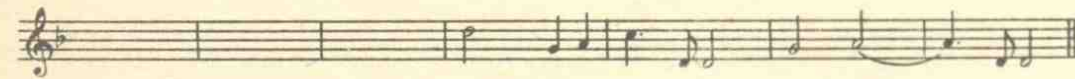
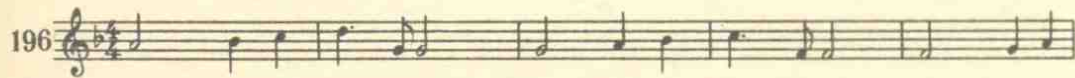
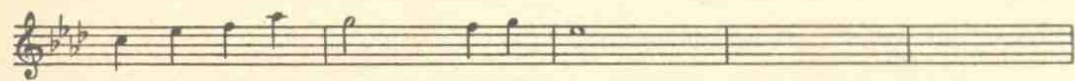
190

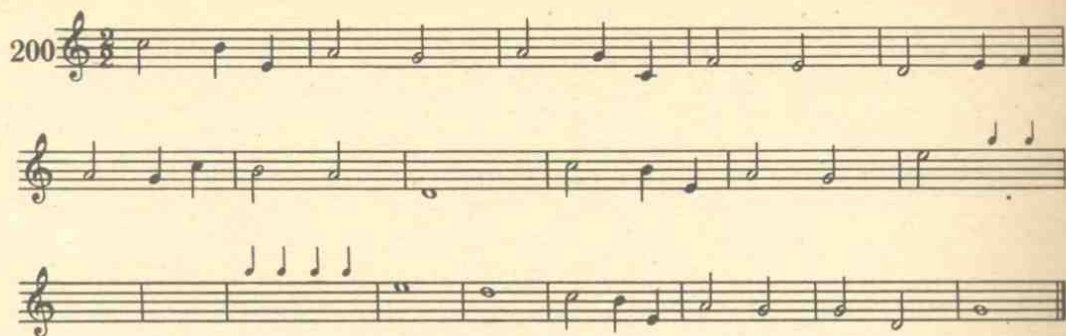
191

192

193

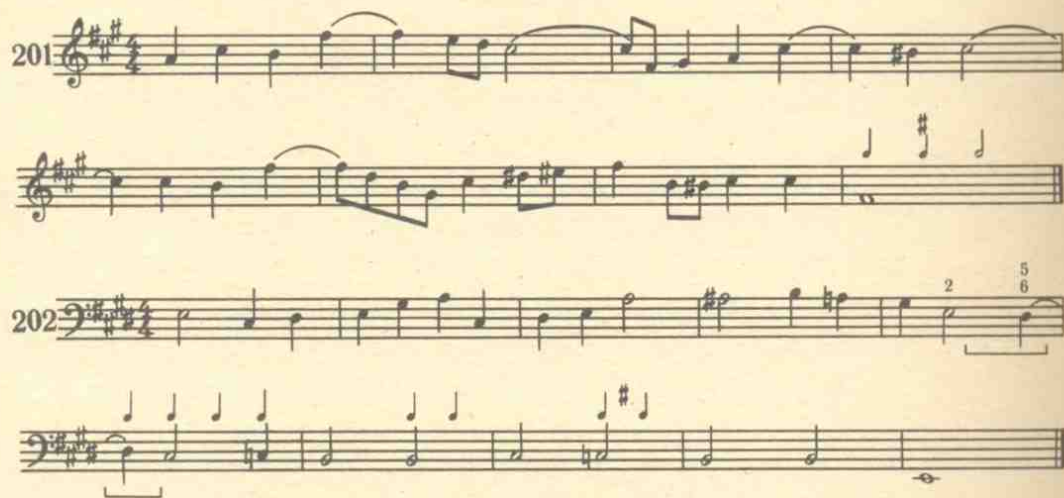
194

Подвійна домінанта.
Характерні звороти
із застосуванням
альтерованої
субдомінанти (всередині
побудов і в кадансах)

Двойная доминанта.
Характерные обороты
с применением
альтерированной
субдоминанты (внутри
построений и в кадансах)

204

205

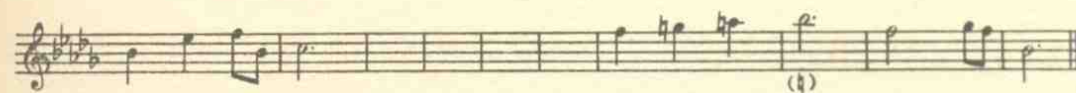
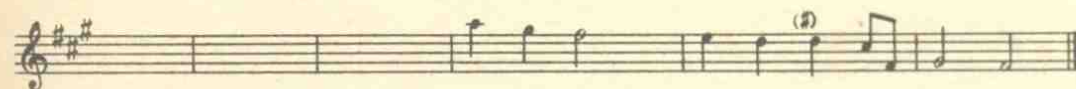
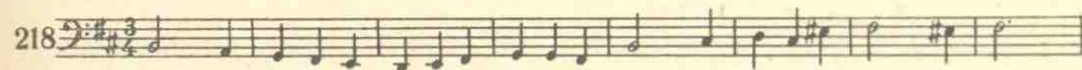
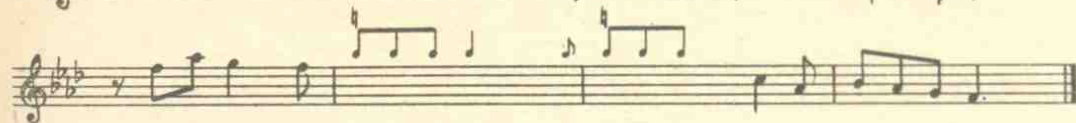
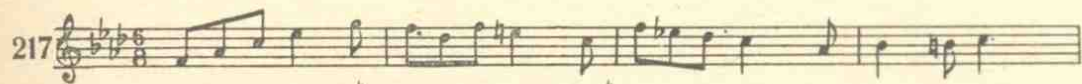
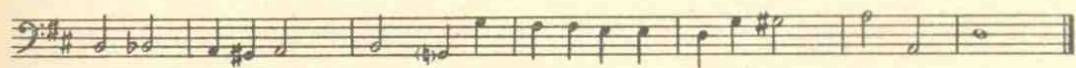
206

207

208

209

Модуляції в тональності I ступеня спорідненості

Модуляции в тональности I степени родства

Задачі 223—227 виконати за зразком (№ 222) у двох варіантах: діатонічному та з відхиленнями.

Задачи 223—227 выполнить по образцу (№ 222) в двух вариантах: диатоническом и с отклонениями.

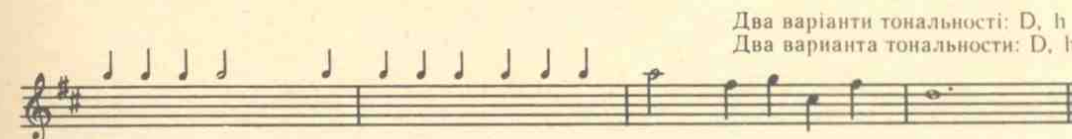
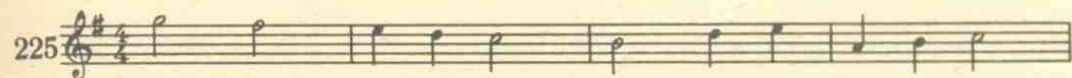
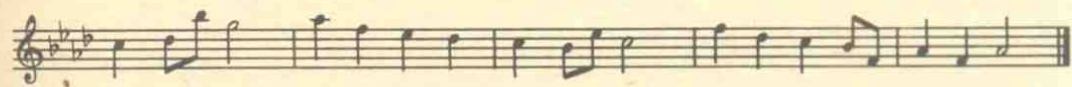
222

I варіант
I варіант

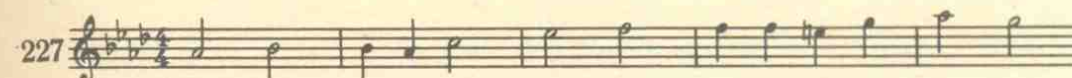
II варіант
II варіант

223

Adagio

Два варіанти тональності: D, h
Два варіанта тональності: D, h

В задачах 228 — 230 на поданий бас написати два варіанти мелодії (діатонічний та з відхиленнями) і відповідно заповнити інші голоси.

В задачах 228 — 230 на данный бас написать два варианта мелодии (диатонический и с отклонениями) и соответственно заполнить остальные голоса.

228

229

230

231

232

233

234

Дописати третє речення (4 такти).
Дописать третье предложение (4 такта).

235

236

Дописати друге речення (6—8 тактів).
Дописать второе предложение (6—8 тактов).

Задачі 237—245 виконати, дотримуючись певної фактури (в залежності від вказаного жанру) у двох варіантах: діатонічному та з відхиленнями.

Задачи 237—245 выполнить, придерживаясь определенной фактуры, (в зависимости от указанного жанра) в двух вариантах: диатоническом и с отклонениями.

Гавот

237

Закінчити друге речення (усього 8 тактів).
Закончить второе предложение (всего 8 тактов).

Вальс

238

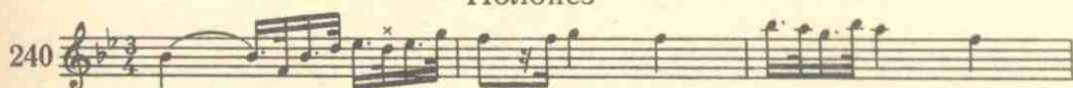
Мазурка

239

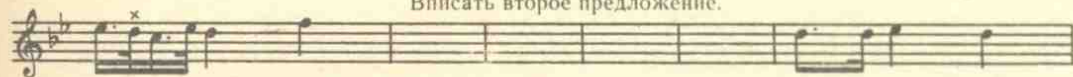
Вписати друге речення.
Вписать второе предложение.

Додати 4 такти репризи.
Добавить 4 такта репризы.

Полонез

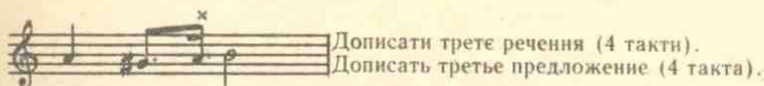
Вписати друге речення.
Вписать второе предложение.

Додати 8 тактів репризи.
Добавить 8 тактов репризы.

Марш

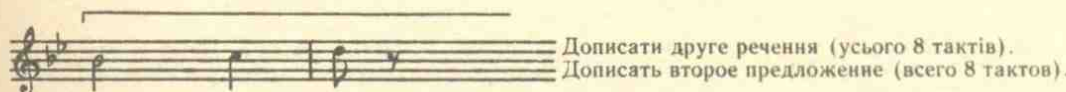
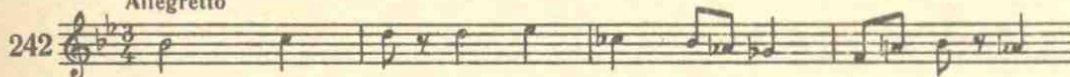
Risoluta

Дописати третє речення (4 такти).
Дописать третье предложение (4 такта).

Вальс

Allegretto

Дописати друге речення (усього 8 тактів).
Дописать второе предложение (всего 8 тактов).

243

Т. д.

Додати третє речення (4 такти).
Добавить третье предложение (4 такта).

Allegretto

244

Створити друге речення (8—10 тактів).
Сочинить второе предложение (8—10 тактов).

245

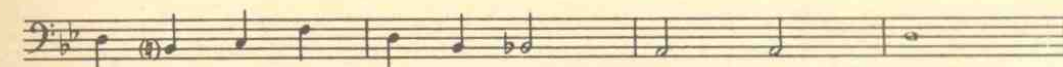
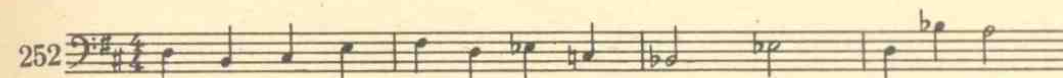
Вписати друге речення (8 тактів).
Вписать второе предложение (8 тактов)

246

Мазурка

Закінчити перше речення.
Закончить первое предложение.

259

A single staff of music in bass clef, showing the bass line for the song. The notes are: G2, A2, B2, C3, D3, E3, F3, G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5, C6, D6, E6, F6, G6, A6, B6, C7, D7, E7, F7, G7, A7, B7, C8, D8, E8, F8, G8, A8, B8, C9, D9, E9, F9, G9, A9, B9, C10, D10, E10, F10, G10, A10, B10, C11, D11, E11, F11, G11, A11, B11, C12, D12, E12, F12, G12, A12, B12, C13, D13, E13, F13, G13, A13, B13, C14, D14, E14, F14, G14, A14, B14, C15, D15, E15, F15, G15, A15, B15, C16, D16, E16, F16, G16, A16, B16, C17, D17, E17, F17, G17, A17, B17, C18, D18, E18, F18, G18, A18, B18, C19, D19, E19, F19, G19, A19, B19, C20, D20, E20, F20, G20, A20, B20, C21, D21, E21, F21, G21, A21, B21, C22, D22, E22, F22, G22, A22, B22, C23, D23, E23, F23, G23, A23, B23, C24, D24, E24, F24, G24, A24, B24, C25, D25, E25, F25, G25, A25, B25, C26, D26, E26, F26, G26, A26, B26, C27, D27, E27, F27, G27, A27, B27, C28, D28, E28, F28, G28, A28, B28, C29, D29, E29, F29, G29, A29, B29, C30, D30, E30, F30, G30, A30, B30, C31, D31, E31, F31, G31, A31, B31, C32, D32, E32, F32, G32, A32, B32, C33, D33, E33, F33, G33, A33, B33, C34, D34, E34, F34, G34, A34, B34, C35, D35, E35, F35, G35, A35, B35, C36, D36, E36, F36, G36, A36, B36, C37, D37, E37, F37, G37, A37, B37, C38, D38, E38, F38, G38, A38, B38, C39, D39, E39, F39, G39, A39, B39, C40, D40, E40, F40, G40, A40, B40, C41, D41, E41, F41, G41, A41, B41, C42, D42, E42, F42, G42, A42, B42, C43, D43, E43, F43, G43, A43, B43, C44, D44, E44, F44, G44, A44, B44, C45, D45, E45, F45, G45, A45, B45, C46, D46, E46, F46, G46, A46, B46, C47, D47, E47, F47, G47, A47, B47, C48, D48, E48, F48, G48, A48, B48, C49, D49, E49, F49, G49, A49, B49, C50, D50, E50, F50, G50, A50, B50, C51, D51, E51, F51, G51, A51, B51, C52, D52, E52, F52, G52, A52, B52, C53, D53, E53, F53, G53, A53, B53, C54, D54, E54, F54, G54, A54, B54, C55, D55, E55, F55, G55, A55, B55, C56, D56, E56, F56, G56, A56, B56, C57, D57, E57, F57, G57, A57, B57, C58, D58, E58, F58, G58, A58, B58, C59, D59, E59, F59, G59, A59, B59, C60, D60, E60, F60, G60, A60, B60, C61, D61, E61, F61, G61, A61, B61, C62, D62, E62, F62, G62, A62, B62, C63, D63, E63, F63, G63, A63, B63, C64, D64, E64, F64, G64, A64, B64, C65, D65, E65, F65, G65, A65, B65, C66, D66, E66, F66, G66, A66, B66, C67, D67, E67, F67, G67, A67, B67, C68, D68, E68, F68, G68, A68, B68, C69, D69, E69, F69, G69, A69, B69, C70, D70, E70, F70, G70, A70, B70, C71, D71, E71, F71, G71, A71, B71, C72, D72, E72, F72, G72, A72, B72, C73, D73, E73, F73, G73, A73, B73, C74, D74, E74, F74, G74, A74, B74, C75, D75, E75, F75, G75, A75, B75, C76, D76, E76, F76, G76, A76, B76, C77, D77, E77, F77, G77, A77, B77, C78, D78, E78, F78, G78, A78, B78, C79, D79, E79, F79, G79, A79, B79, C80, D80, E80, F80, G80, A80, B80, C81, D81, E81, F81, G81, A81, B81, C82, D82, E82, F82, G82, A82, B82, C83, D83, E83, F83, G83, A83, B83, C84, D84, E84, F84, G84, A84, B84, C85, D85, E85, F85, G85, A85, B85, C86, D86, E86, F86, G86, A86, B86, C87, D87, E87, F87, G87, A87, B87, C88, D88, E88, F88, G88, A88, B88, C89, D89, E89, F89, G89, A89, B89, C90, D90, E90, F90, G90, A90, B90, C91, D91, E91, F91, G91, A91, B91, C92, D92, E92, F92, G92, A92, B92, C93, D93, E93, F93, G93, A93, B93, C94, D94, E94, F94, G94, A94, B94, C95, D95, E95, F95, G95, A95, B95, C96, D96, E96, F96, G96, A96, B96, C97, D97, E97, F97, G97, A97, B97, C98, D98, E98, F98, G98, A98, B98, C99, D99, E99, F99, G99, A99, B99, C100, D100, E100, F100, G100, A100, B100, C101, D101, E101, F101, G101, A101, B101, C102, D102, E102, F102, G102, A102, B102, C103, D103, E103, F103, G103, A103, B103, C104, D104, E104, F104, G104, A104, B104, C105, D105, E105, F105, G105, A105, B105, C106, D106, E106, F106, G106, A106, B106, C107, D107, E107, F107, G107, A107, B107, C108, D108, E108, F108, G108, A108, B108, C109, D109, E109, F109, G109, A109, B109, C110, D110, E110, F110, G110, A110, B110, C111, D111, E111, F111, G111, A111, B111, C112, D112, E112, F112, G112, A112, B112, C113, D113, E113, F113, G113, A113, B113, C114, D114, E114, F114, G114, A114, B114, C115, D115, E115, F115, G115, A115, B115, C116, D116, E116, F116, G116, A116, B116, C117, D117, E117, F117, G117, A117, B117, C118, D118, E118, F118, G118, A118, B118, C119, D119, E119, F119, G119, A119, B119, C120, D120, E120, F120, G120, A120, B120, C121, D121, E121, F121, G121, A121, B121, C122, D122, E122, F122, G122, A122, B122, C123, D123, E123, F123, G123, A123, B123, C124, D124, E124, F124, G124, A124, B124, C125, D125, E125, F125, G125, A125, B125, C126, D126, E126, F126, G126, A126, B126, C127, D127, E127, F127, G127, A127, B127, C128, D128, E128, F128, G128, A128, B128, C129, D129, E129, F129, G129, A129, B129, C130, D130, E130, F130, G130, A130, B130, C131, D131, E131, F131, G131, A131, B131, C132, D132, E132, F132, G132, A132, B132, C133, D133, E133, F133, G133, A133, B133, C134, D134, E134, F134, G134, A134, B134, C135, D135, E135, F135, G135, A135, B135, C136, D136, E136, F136, G136, A136, B136, C137, D137, E137, F137, G137, A137, B137, C138, D138, E138, F138, G138, A138, B138, C139, D139, E13

260 Musical notation for measures 260-263. Measure 260: Bass clef, key signature of two sharps (F# and C#), 2/4 time. Notes: G2 (half), A2 (quarter). Measure 261: Notes: B2 (quarter), C3 (quarter). Measure 262: Notes: D3 (quarter), E3 (quarter). Measure 263: Notes: F3 (quarter), G3 (quarter).

261

і т. д.

(Бажано зберегти триголосний виклад).
(Желательно сохранить трехголосное изложение).

Handwritten musical notation for the first staff of the exercise. The staff is in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The melody begins with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and then a quarter note B-flat4. The next measure contains a quarter note C5, a quarter note D5, and a quarter note E5. The final measure of the staff contains a quarter note F5, a quarter note G5, and a quarter note A5. The notation is written in black ink on a five-line staff.

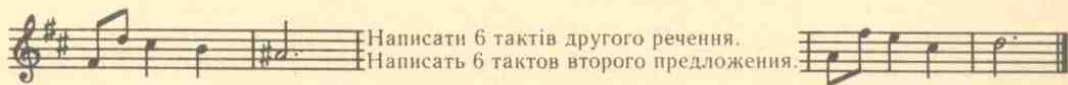
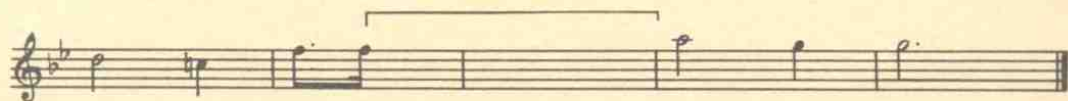
262

Створити друге речення (8 тактів).
Сочинить второе предложение (8 тактов)

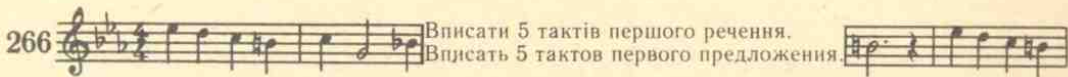
263

Закінчити друге речення (усього 8 тактів).
Закончить второе предложение (всего 8 тактов).

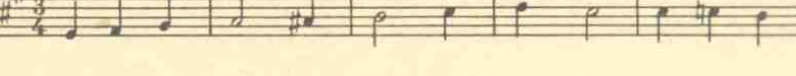

Написати 6 тактів другого речення.
Написать 6 тактов второго предложения.

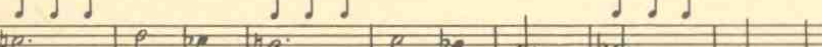
Вписати 5 тактів першого речення.
Вписать 5 тактов первого предложения.

267

[illegible]

269

270

271

Handwritten musical score for three staves, measures 271-275. The key signature is B-flat major (two flats) and the time signature is 4/4. The notation includes various note values (quarter, eighth, and sixteenth notes), rests, and dynamic markings such as *f* (forte) and *p* (piano). The score concludes with a double bar line and repeat dots.

272

273

273

274

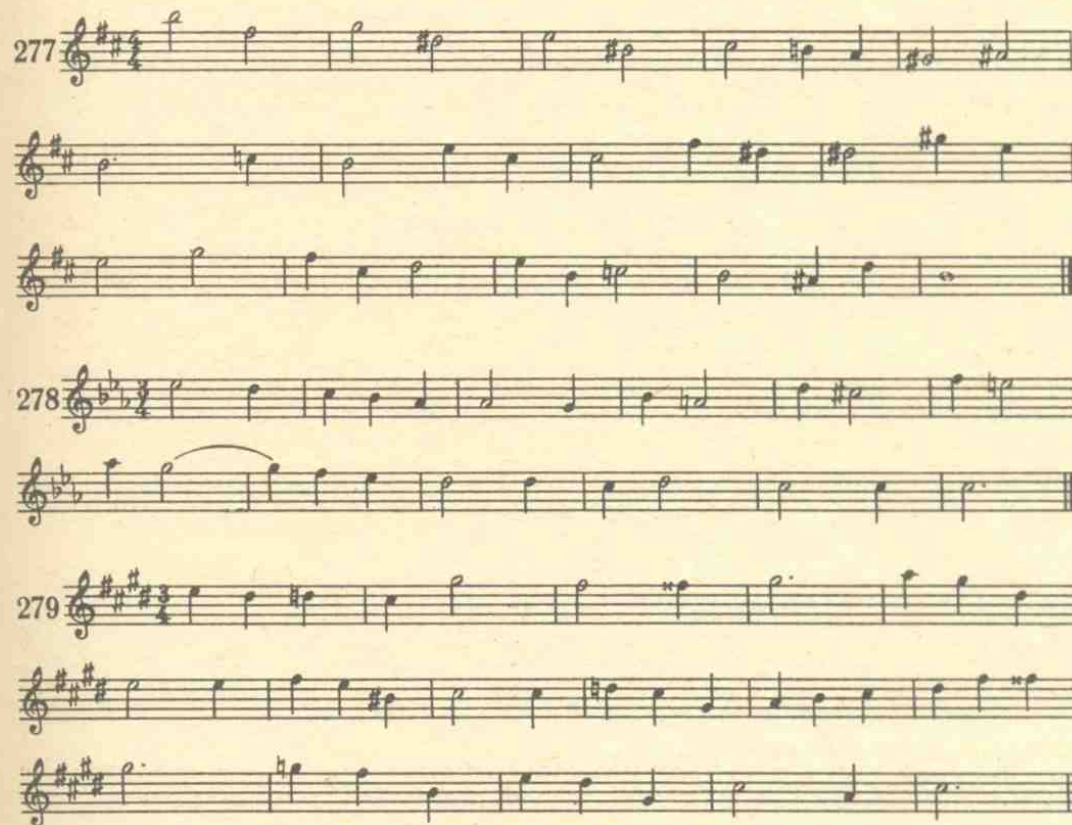
275

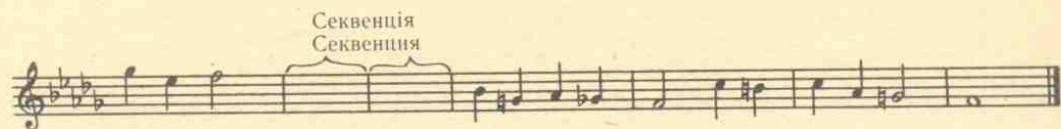
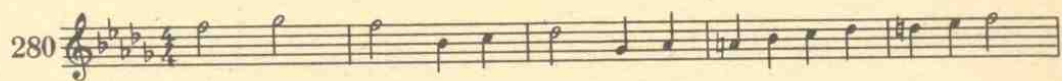
275

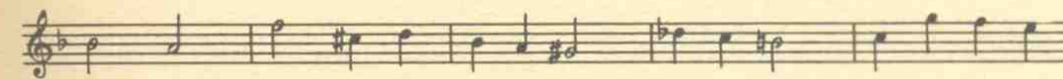

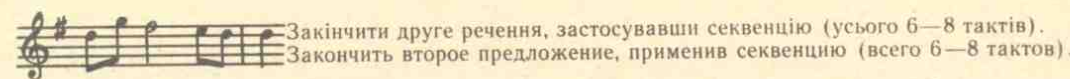
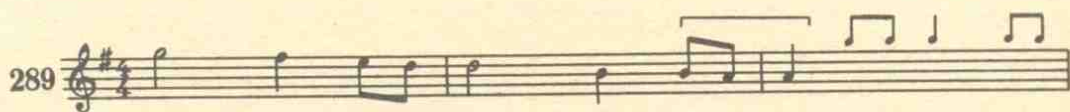
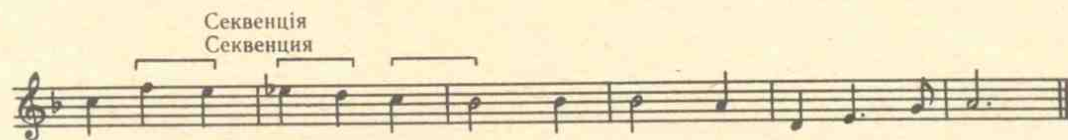
Модуючі секвенції

Модулирующие секвенции

Неакордові звуки

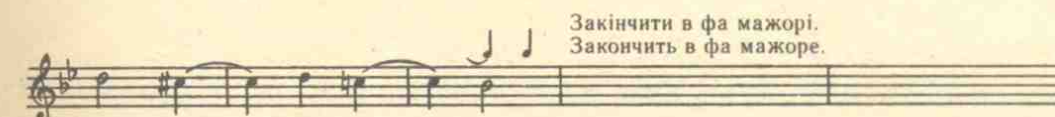
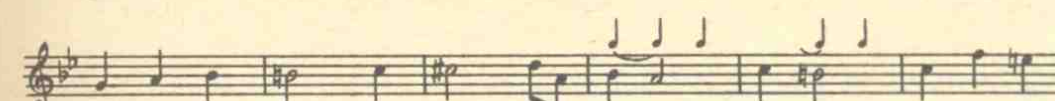
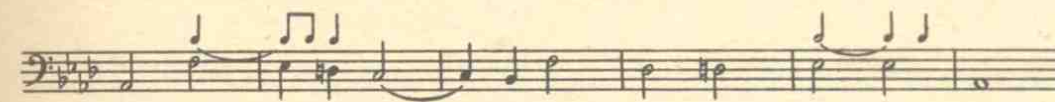
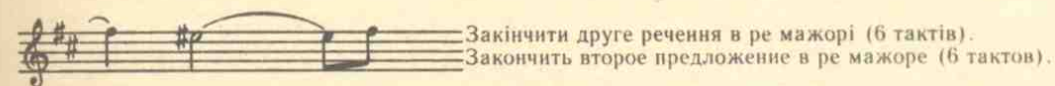
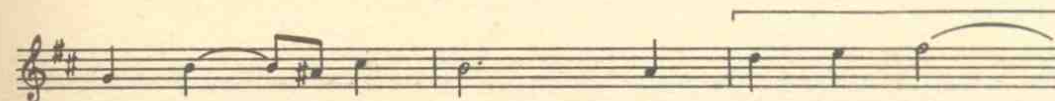
Неаккордовые звуки

Затримання

Задержание

Зразок розв'язання задачі:
Образец решения задачи:

295

V

(h)

296

297

Дописати друге речення (усього 8 тактів).
Дописать второе предложение (всего 8 тактов)

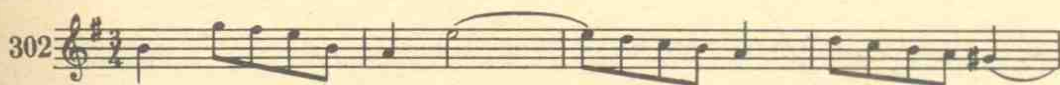
298

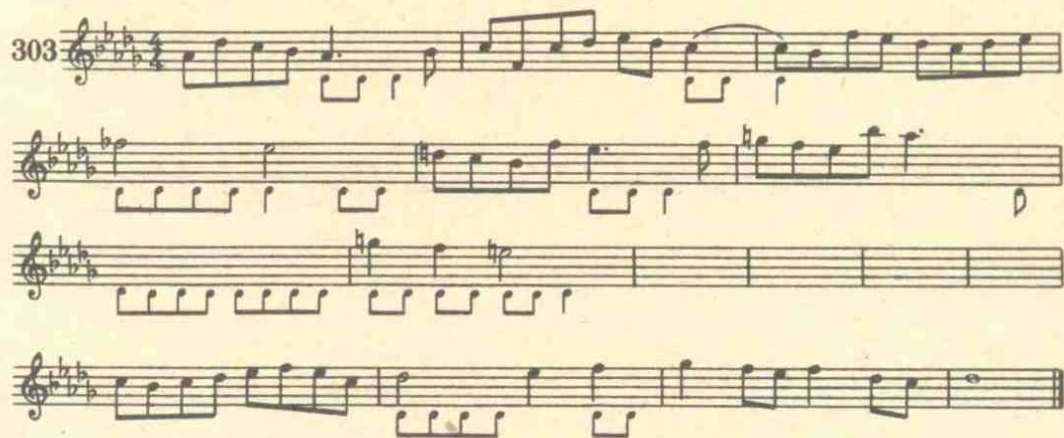
Handwritten musical score for three staves in G major (one sharp), 2/4 time. The first staff contains measures 1-4, the second staff contains measures 5-8, and the third staff contains measures 9-12. The music features various note values, rests, and slurs.

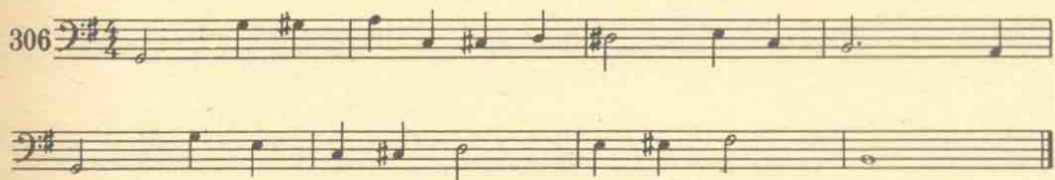

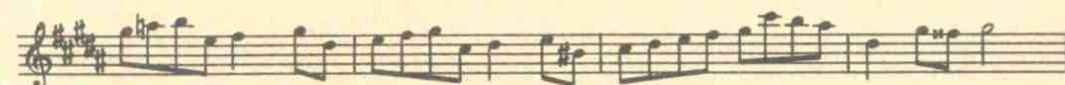
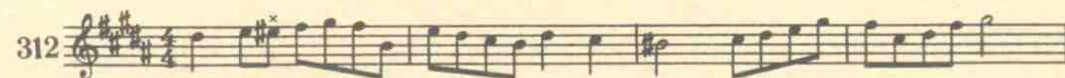
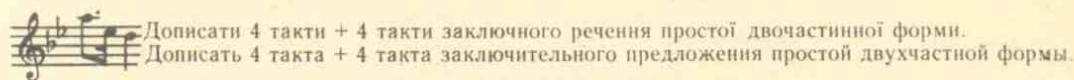
Прохідні
та допоміжні звуки

Проходящие
и вспомогательные звуки

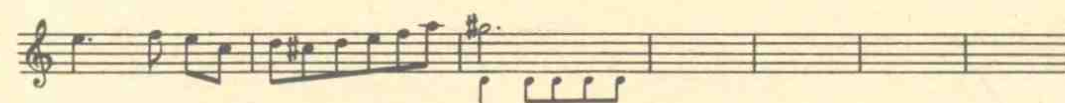

Створити середню частину та репризу двочастинної форми (закінчити в основній тональності).
Сочинить среднюю часть и репризу двухчастной формы (закончить в основной тональности).

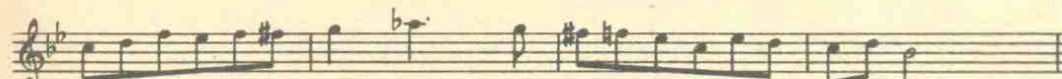
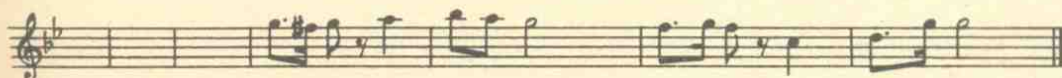
Задачі 313, 314 записати у двох варіантах: у строгій акордовій та у вільній фактурі.

Задачи 313, 314 записать в двух вариантах: в строгой аккордовой и в свободной фактуре.

Використати вільну фактуру.
Использовать свободную фактуру.

317

318

simile

319

320

simile

Внутрітональна альтерація

Внутритональная альтерация

Група домінанти

Группа доминанты

321

Закінчити друге речення (усього 9 тактів).
Закончить второе предложение (всего 9 тактов).

322

Використати вільну фактуру.
Использовать свободную фактуру.

323

Закінчити друге речення (усього 8 тактів).
Закончить второе предложение (всего 8 тактов).

324

i т. д.

Створити друге речення (8—10 тактів).
Сочинить второе предложение (8—10 тактов).

Група субдомінанти
(з використанням
альтерації доміанти)

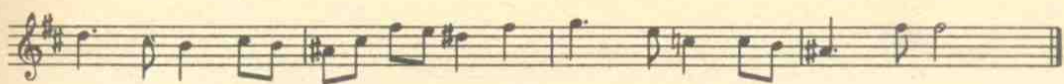
Группа субдоминанты
(с использованием
альтерации доминанты)

325

Створити середню частину (4 такти) та репризу (4—6 тактів) простої двочастинної форми.
Сочинить среднюю часть (4 такта) и репризу (4—6 тактов) простой двухчастной формы.

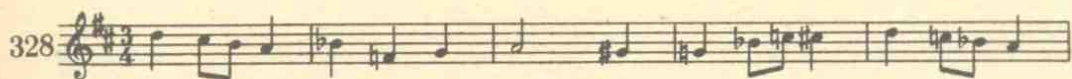
326

327

Мажоро-мінор

Мажоро-минор

Мазурка

Дописати репризу (8 тактів).
Допиcать репризу (8 тактов).

331 **Lento**

dolce

і т. д.

Написати друге речення, не виходячи за межі ре мінора (4—6 тактів).
 Написать второе предложение, не выходя за пределы ре минора (4—6 тактов).

332 **Pesante**

і т. д.

Додати третє репризне речення (4—6 тактів).
 Добавить третье репризное предложение (4—6 тактов).

**Поступова модуляція
в далекі тональності**

**Постепенная модуляция
в далекие тональности**

333

Н е

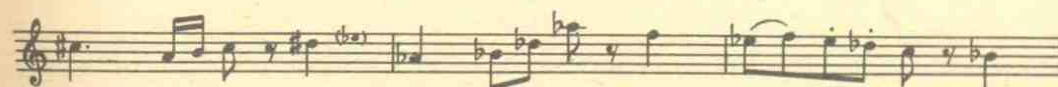
С і т. д.

Додати репризне речення (4—6 тактів) простої двочастинної форми.
Добавить репризное предложение (4—6 тактов) простой двухчастной формы.

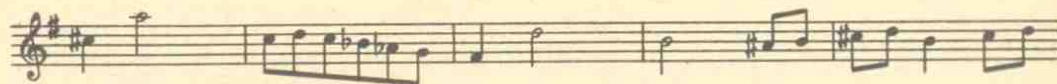
Вписати друге речення.
Вписать второе предложение.

Закінчити репризу простої тричастинної форми (8—10 тактів).
Закончить репризу простой трехчастной формы (8—10 тактов).

336

Закінчити репризу (8 тактів).
Закончить репризу (8 тактов).

Закінчити другий період (усього 10 тактів).
Закончить второй период (всего 10 тактов).

338

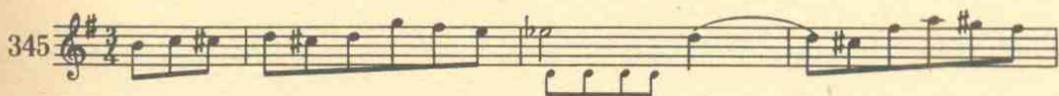
і т. д.

339

Закінчити другий період (усього 8 тактів).
Закончить второй период (всего 8 тактов).

340

З М І С Т

СО Д Е Р Ж А Н И Е

Сполучення головних тризвуків	3	Соединение главных трезвучий	3
Стрибки терцій при сполученні тризвуків	4	Скачки терций при соединении трезвучий	4
Кадансовий квартсекстакорд	6	Кадансовый квартсекстакорд	6
Секстакорди головних ступенів	7	Секстакорды главных ступеней	7
Стрибки при сполученні тризвука з секстакордом	8	Скачки при соединении трезвучия с секстакордом	8
Сполучення двох секстакордів кварто-квінтового та секундового співвідношень	9	Соединение двух секстакордов кварто-квинтового и секундового соотношений	9
Прохідні та допоміжні квартсекстакорди	11	Проходящие и вспомогательные квартсекстакорды	11
Домінантсептакорд та його обернення	14	Доминантсептакорд и его обращения	14
Стрибки при розв'язанні обернень домінантсептакорду	15	Скачки при разрешении обращений доминантсептакорда	15
Секстакорд та тризвук II ступеня	17	Секстакорд и трезвучие II ступени	17
Тризвук VI ступеня. Перерваний каданс	20	Трезвучие VI ступени. Прерванный каданс	20
Септакорд II ступеня та його обернення	23	Септакорд II ступени и его обращения	23
Ввідні септакорди VII ступеня	26	Вводные септакорды VII ступени	26
Домінантнонакорд	28	Доминантнонакорд	28
Тризвук III ступеня. Домінанта з секстою. Домінантсептакорд з секстою	29	Трезвучие III ступени. Доминанта с секстой. Доминантсептакорд с секстой	29
Натуральний мінор. Фрігійські звороти	32	Натуральный минор. Фригийские обороты	32
Діатонічні секвенції. Застосування акордів побічних ступенів за межами секвенцій	34	Диатонические секвенции. Применение септакордов побочных ступеней за пределами секвенций	34
Подвійна домінанта. Характерні звороти із застосуванням альтерованої субдомінанти (всередині побудов і в кадансах)	40	Двойная доминанта. Характерные обороты с применением альтерированной субдоминанты (внутри построений и в кадансах)	40
Модуляції в тональності I ступеня спорідненості	44	Модуляции в тональности I степени родства	44
Модуючі секвенції	57	Модулирующие секвенции	57
Неакордові звуки	60	Неаккордовые звуки	60
Внутрітональна альтерація	69	Внутритональная альтерация	69
Мажоро-мінор	71	Мажоро-минор	71
Поступова модуляція в далекі тональності	72	Постепенная модуляция в далекие тональности	72
Енгармонічна модуляція	75	Энгармоническая модуляция	75

Ігорь Михайлович Ассеев

СБОРНИК ЗАДАЧ ПО ГАРМОНИИ

Учебное пособие для музыкальных училищ

(На украинском и русском языках)

Издательство «Музична Україна»

Государственного комитета Украинской ССР

по делам издательств, полиграфии

и книжной торговли

Редактор Т. С. Невінчана. Обкладинка художника Д. Д. Грибова. Художній редактор К. Ф. Контар. Технічний редактор Т. С. Семченко. Коректори Г. М. Вільховська, В. Я. Слободянюк. Здано на виробництво 24.04.80. Підписано до друку 30.12.80. Формат 70×90^{1/16}. Папір офсетний № 2. Гарнітура літературна. Спосіб друку офсетний. Умовн.-друк. арк. 5,85. Ум. фарб.-відб. 6,14. Обл.-вид. арк. 6,46. Тираж 18 000. Зам. 3831. Ціна 65 к. Видавництво «Музична Україна» Державного комітету Української РСР у справах видавництва, поліграфії і книжкової торгівлі, 252004, Київ, Пушкінська, 32. Київська нотна фабрика республіканського виробничого об'єднання «Поліграфкнига» Держкомвидаву УРСР, Київ, Фрунзе, 51-а.

А $\frac{90203-109}{M208(04)-81}$ 245.81. 4905000000